

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci sl. Zdeňky Trachtové *Obraz a stereotyp Romů v týdeníku Respekt (2009–2011)*. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2012, 77 s. –

Bakalářská práce sl. Trachtové spojila tři aktuální úkoly společenských věd: výzkum etnických obrazů a stereotypů, romská studia a problematiku působení médií. Po poněkud nešťastně formulovaném úvodu (kolegyně jistě nechtěla studovat reprezentaci menšiny /s. 2/, ale její prezentaci /reflexi/, tezi o tom, že si většinová společnost vytváří představu o etnických menšinách především prostřednictvím médií (s. 2), zapomněla zaštitit odkazem na odbornou literaturu, obdobně jako tezi o výjimečném přístupu Respektu k zobrazování Romů /tamtéž/ a odsudek periodik ostatních /tamtéž/, rozpaky budí i deklarovaný vztah ke studii Karhanové /s. 2–3/, opakování jistých tvrzení apod.) následuje slušně formulovaný cíl i solidní charakteristika vzorku (122 textů Respektu v letech 2009 až 2011). Dojem kazí pouze nepřesně popsaná tabulka (s. 5). U vlastní charakteristiky týdeníku Respekt, v mnoha ohledech příkladné, by pak čtenář uvítal charakteristiku osobností šéfredaktorů a redaktorů (s. 8), rozvedení zkratk vydavatelů (tamtéž a s. 9), jejich zájmů na periodiku. Na druhé straně lze však studentku pochválit za přiblížení ohlasů na Respekt mezi odborníky i autorů textu s romským tématem. Metoda pro naplnění cíle byla zvolena správně, je však škoda, že kolegyně nerozpracovala i aplikaci komparativní metody.

Jakkoliv je odborná literatura o obrazech, stereotypech a předsudcích podstatně bohatší, vytvořila si kolegyně dobrý vstup do problematiky. Platí to i o dosavadních výzkumech mediálních obrazů Romů a o odborné literatuře věnované romské menšině v českých zemích. Citelně však přesto postrádáme díla romistky M. Hübschmannové, další práce Ctibora Nečase, ale i Jany Macháčové, Stanislava Šislera, Zdeňka Šípka, Tomáše Haišmana a dalších (zahraniční literatura chybí zcela). Pokud tyto práce absentují, je logicky nástin dějin Romů v českých zemích nevyvážený (o druhé polovině 19. století i o první republice se nedozvíme takřka nic).

Jako nejvíce problematická mi ovšem připadá ta skutečnost, že teoretická a empirická část spolu takřka nekomunikují. Kolegyně sice pečlivě texty přečetla, správně v nich rozpoznala základní ideové tendence, utřídila je. Přesto však empirická část přináší pouze velmi zajímavý popis toho, o čem Respekt píše. Je totiž velmi obtížné analyzovat psaní týdeníku např. o rasismu, pokud chybí odborná literatura k problému. Deklarovaná analýza se tak mění na záslužný popis. Náběhy ke skutečnému rozboru nacházíme např. tam, kde autorka vysvětluje používání termínu Rom, cikán redaktory Respektu (s. 44, 50). Obdobně by si zasloužil hlubší pozornost i problém romských dětí a české (většinové) školy, romského umění i ztvárnění romské historie. Propojení s odbornými tituly by umožnilo např. zamyšlení nad romskou historiografií apod.

Závěrem lze konstatovat, že si kol. Trachtová vybrala zajímavé a obtížné téma. V časové tísní však v empirické části ustrnula na pouhém utřídění materiálu, jeho popisu a správném nástinu hlavního směřování Respektu. Pokud by měla vzniknout výborná práce,

muselo by dojít k dalšímu promyšlení pramenů na základě širší základny odborné literatury.
V dané chvíli hodnotím výkon kolegyně Zdeňky Trachtové *na rozhraní velmi slabé velmi dobré a slušné dobré*.

V Praze 10. 6. 2012
CSc.

doc. PhDr. *Blanka Soukupová*,